

पुनरावर्तनम्-२

1. Sing the following stanza of a poem individually and in groups :

चटक, चटक, रे चटक !
चिव्वं चिव्वं कूजसि त्वं विहग !
नीडे निवससि सुखेन डयसे
खादसि फलानि मधुराणि ।
विहरसि विमले विपुले गगने
नास्ति जनः खलु वारयिता ॥

2. Complete the following stanzas of a poem :

- मातापितराविह मम न स्तः बहुधान्यम् ॥
- चणकं स्वीकुरु पिब रे नीरं तव भाषाम् ॥

3. Read the following paragraph carefully (Take care of visargha, a anunasika minasikah and halantaha.)

शृगालः वदति, “भवान् कः ? किमर्थं रोदिति ?”

समस्यां ज्ञात्वा अति करुणतया सः वदति,

“चिन्ता मास्तु, अहं मातुः समीपं नेष्यामि । मया सह चलतु । सा मम परिचिता अस्ति ।”

4 Read the following numbers, write them in the blanks and then read then orally :

एकविंशतिः _____	एकत्रिंशत् _____	एकचत्वारिंशत् _____
त्रयोविंशतिः _____	पञ्चदश _____	चतुर्विंशतिः _____
द्वाविंशतिः _____	चतुर्दश _____	सप्तदश _____
नवत्रिंशत् _____	अष्टात्रिंशत् _____	चतुश्चत्वारिंशत् _____
पञ्चाशत् _____	नवविंशतिः _____	अष्टादश _____

5. Match the following Sanskrit words given in 'A' and the number in 'B' properly :

A	B	A	B
त्रिंशत्	२३	पञ्चचत्वारिंशत्	१९
सप्तत्रिंशत्	१३	नवदश	२०
त्रयोविंशतिः	४०	सप्तविंशतिः	४५
त्रयोदश	३१	एकविंशतिः	४१
एकत्रिंशत्	३७	विंशतिः	२१
चत्वारिंशत्	३०	एकचत्वारिंशत्	२७

6. Present the picture story 'विश्वासः नैव कर्तव्यः' by puppets चित्रकथा की पपेट द्वारा प्रस्तुति कीजिए :
N.B. - Present the story by prompting from behind the curtain.

7. Frame sentences by associating the proper action with time :

अ	आ	इ
प्रातः	षड्वादने	पठामि
मध्याह्ने	सार्धसप्तवादने	उत्तिष्ठामि
सायम्	सपाद-अष्टवादने	दुग्धं पिबामि
	नववादने	अभ्यासं करोमि
	पादोन-एकादशवादने	अल्पाहारं करोमि
	द्वादशवादने	गृहकार्यं करोमि
	दशवादने	शयनम्

N.B. :- Frame more sentences using सार्ध, पादोन, सपाद.

8. Draw the picture of a clock showing time and write the time in words :

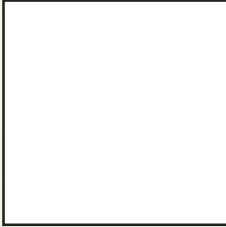
उदाहरण ।

७ : ३०

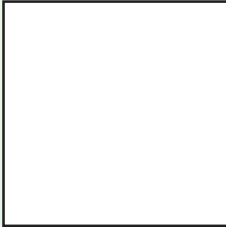

सार्धसप्तवादनम्

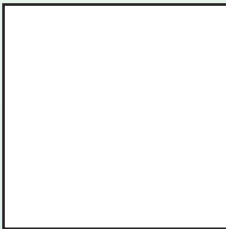
९ : ३५

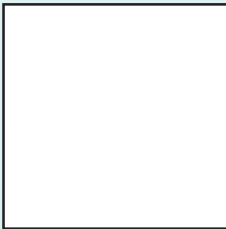
११ : ४५

१२ : ००

९ : ४५

9. Answer the following questions in Sanskrit :

- (1) एकदा शृगालः कुत्र गच्छति ?
- (2) शृगालः किमर्थम् अत्र तत्र अटति ?
- (3) शृगालः वने किं पश्यति ?
- (4) कति चौराः वित्तकोषं लुण्ठति ?
- (5) शृगालः किं कथयित्वा पलायनं करोति ?

10. Complete the following paragraph by writing proper words in blanks from those given in the brackets :

(सायंकाले, सप्तवादने, इच्छति, करोति, गान्धीनगरं, गच्छति, नमति, आगच्छति, नगरे)

सुधा अमरावती नाम्नि _____ वसति । एकदा सा गूर्जरप्रदेशस्य दर्शनं कर्तुम् _____ ।
सा गूर्जरप्रदेशम् _____ । गान्धीनगरं गूर्जरप्रदेशस्य मुख्यनगरम् अस्ति । अतः सा _____
गच्छति । प्रायः _____ सा गान्धीमन्दिरं प्रति गच्छति । गान्धिमहोदयं भक्तिभावपूर्वकं _____ ।
तत्र एकघण्टापर्यन्तं तिष्ठति । ततः सा सचिवालयं _____ । मध्याह्ने द्वादशवादने सा सचिवमहोदयेन
सह वार्तालापं करोति । तदनतरं सा भोजनं _____ । _____ सप्तवादने सा अमरावतीं
गच्छति ।

11. Draw a pictue of any place of your village or town and write its name in Sanskrit.

परिशिष्ट Annexure

- (1) ॐ हस्ये नमः
- (2) ॐ भानवे नमः
- (3) ॐ द्यौः शान्तिः अन्तरिक्ष(गुं) शान्तिः पृथिवी शान्तिरापः
शान्तिरोषधयः शान्तिर्वनस्पतयः शान्तिर्विश्वदेवाः
शान्तिर्ब्रह्म शान्तिः सर्व(गुं) शान्तिः
शान्तिरेव शान्तिः सा मा शान्तिरेधि
ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ।
- (4) सर्वमङ्गलमाङ्गल्ये शिवे सर्वार्थसाधिके ।
शरण्ये त्र्यम्बके गौरि नारायणि नमोऽस्तुते ॥
- (5) अज्ञानतिमिरान्धस्य ज्ञानाञ्जन-शलाकया ।
चक्षुरुन्मीलितं येन तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥